

Thọ Lê (2022). Thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi trên địa bàn tỉnh Quảng Trị. *Đặc san Nghiên cứu Chính sách và Phát triển*, 1(2022), 163-171.

Đặc san Nghiên cứu
Chính sách
và Phát triển

© Học viện
Chính sách
và Phát triển, 2022
© CSR, 2022

Bài báo khoa học

Thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi trên địa bàn tỉnh Quảng Trị

Lê Đức Thọ (ThS.)
Khoa Cơ bản, Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng
Email: tholeevtc@gmail.com

TÓM TẮT. Bài viết nghiên cứu về thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi tại tỉnh Quảng Trị. Nội dung bài viết nêu lên những kết quả, cũng như những hạn chế trong quá trình thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi trong thời gian qua, trong đó tập trung các khía cạnh như công tác chăm sóc sức khỏe, chăm sóc người cao tuổi trong hoạt động văn hoá, giáo dục, thể dục, thể thao, giải trí, du lịch, sử dụng công trình công cộng và tham gia giao thông công cộng, chính sách bảo trợ xã hội đối với người cao tuổi. Từ đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi tại tỉnh Quảng Trị hiện nay.

Ngày nhận bài:
15 tháng 12, 2021
Bản sửa lần 1:
26 tháng 12, 2021
Ngày duyệt bài:
31 tháng 12, 2021

Mã số: ĐS160122

Từ khóa: *Người cao tuổi; chăm sóc người cao tuổi; người cao tuổi Quảng Trị.*

ABSTRACT. This paper investigates the implementation of aged care policies in the province of Quang Tri. The article's content outlines the results, as well as limitations, in the process of implementing policies on elderly care in recent years, with a focus on aspects such as health care, elderly care in cultural activities, education, physical training, sports, entertainment, tourism, use of public facilities and public transportation, and social protection policies for the elderly. The paper then provides several recommendations for improving the effectiveness of the aged care policy implementation in Quang Tri province today.

Keywords: *Elderly; care for the elderly; Quang Tri elderly people.*

1. Mở đầu

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm đến người cao tuổi, điều này được thể hiện trong văn kiện, nghị quyết của Đảng và pháp luật của Nhà nước. Quán triệt quan điểm của Đảng và Nhà nước, trong những năm qua, tỉnh Quảng Trị luôn chú trọng thực hiện các chính sách chăm sóc đối với người cao tuổi và đã ghi nhận những kết quả tích cực về chăm sóc sức khỏe, y tế, văn hóa, thể dục thể thao, trợ cấp xã hội. Bên cạnh đó, công tác tuyên truyền về sức khỏe cũng được Quảng Trị chú trọng nhằm giúp người cao tuổi nâng cao nhận thức cho bản thân và cộng đồng. Với sự quan tâm của các cấp chính quyền, sự phối hợp chặt chẽ các hội đoàn thể và địa phương, công tác chăm sóc và phát huy vai trò của người cao tuổi trên địa bàn Quảng Trị được triển khai thực hiện hiệu quả. Tuy nhiên, quá trình thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi tại Quảng Trị cũng tồn tại những hạn chế, khuyết điểm về cơ sở vật chất, về huy động các nguồn lực để thực hiện,... Vì vậy, nghiên cứu thực trạng thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi ở Quảng Trị hiện nay là việc làm cần thiết.

2. Quyền được chăm sóc của người cao tuổi trong đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước

Theo *Luật Người cao tuổi*, Người cao tuổi là công dân Việt Nam từ đủ 60 tuổi trở lên (Quốc hội, 2009). Người cao tuổi là nguyên khí quốc gia, là nguồn lực vô giá với nhiều kinh nghiệm sống và nguồn tri thức vô tận. Vì vậy, mọi người phải quan

tâm chăm lo sức khỏe và đời sống vật chất, tinh thần cũng như phát huy tối đa vai trò của người cao tuổi. Đó vừa là trách nhiệm của chúng ta đối với những bậc tiền bối đã có những đóng góp lớn lao cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, nhưng đó cũng vừa là quyền lợi của bản thân một khi chúng ta bước vào giai đoạn phát triển cuối của con người.

Luật Người cao tuổi cũng quy định chính sách của Nhà nước đối với người cao tuổi, như sau: Bố trí ngân sách hàng năm phù hợp để thực hiện chính sách chăm sóc và phát huy vai trò người cao tuổi. Bảo trợ xã hội đối với người cao tuổi theo quy định của Luật này và các quy định khác của pháp luật có liên quan. Lồng ghép chính sách đối với người cao tuổi trong chính sách phát triển kinh tế - xã hội. Phát triển ngành lão khoa đáp ứng nhu cầu khám bệnh, chữa bệnh cho người cao tuổi; đào tạo nhân viên chăm sóc người cao tuổi. Khuyến khích, tạo điều kiện cho người cao tuổi rèn luyện sức khỏe; tham gia học tập, hoạt động văn hoá, tinh thần; sống trong môi trường an toàn và được tôn trọng về nhân phẩm; phát huy vai trò người cao tuổi trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Khuyến khích, hỗ trợ cơ quan, tổ chức, cá nhân thực hiện tuyên truyền, giáo dục ý thức kính trọng, biết ơn người cao tuổi, chăm sóc, phát huy vai trò người cao tuổi. Khen thưởng cơ quan, tổ chức, cá nhân có thành tích xuất sắc trong việc chăm sóc, phát huy vai trò người cao tuổi. Xử lý nghiêm minh cơ quan, tổ chức, cá nhân có hành vi vi phạm quy định của Luật này và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

Công tác chăm sóc người cao tuổi được thể hiện trên các phương diện: sức khỏe (khám, chữa bệnh, công tác chăm sóc sức khỏe ban đầu tại nơi cư trú); chăm sóc người cao tuổi trong hoạt động văn hoá, giáo dục, thể dục, thể thao, giải trí, du lịch, sử dụng công trình công cộng và tham gia giao thông công cộng (hoạt động văn hóa, giáo dục, thể dục, thể thao, giải trí và du lịch; công trình công cộng, giao thông công cộng, giá vé, giá dịch vụ); công tác bảo trợ xã hội đối với người cao tuổi (đối tượng, chính sách, chăm sóc người cao tuổi tại cộng đồng, cơ sở chăm sóc người cao tuổi).

Chăm sóc và phát huy vai trò của người cao tuổi là một trong những chính sách lớn được Đảng và Nhà nước ta đặc biệt quan tâm, được thể hiện trong nhiều chủ trương và chính sách liên tục qua các thời kỳ nhằm chăm sóc và phát huy vai trò của người cao tuổi. Bởi vì, trong đời sống xã hội, người cao tuổi luôn có vai trò rất quan trọng, họ là một trong những lực lượng nòng cốt ở cơ sở. Trong gia đình, người cao tuổi nêu gương, hướng dẫn, động viên con cháu chấp hành các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. Họ vẫn tiếp tục có những đóng góp để góp phần phát triển kinh tế - xã hội, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở địa phương, cơ sở. Tuy nhiên, người cao tuổi ở Việt Nam đa phần có đời sống vật chất khó khăn, chăm sóc sức khỏe chưa thật đầy đủ, cuộc sống tinh thần chưa thực sự thỏa mãn, còn nhiều người trong tình trạng sống cô đơn. Do đó, Đảng và Nhà nước ta đã luôn quan tâm và ban hành nhiều chủ trương, chính sách đối với người cao tuổi để đảm bảo đời sống vật chất cũng như tinh thần của họ. *Luật Người*

cao tuổi năm 2009 đã dành toàn bộ chương II để quy định về phụng dưỡng, chăm sóc người cao tuổi. Quyết định 2156/QĐ-TTG năm 2021 phê duyệt Chương trình hành động quốc gia về người cao tuổi giai đoạn 2021-2030 đề ra mục tiêu chung là “Phát huy tối đa tiềm năng, vai trò, kinh nghiệm, tri thức của người cao tuổi,... Tăng cường sức khỏe về thể chất và tinh thần, phòng chống ngược đãi người cao tuổi; nâng cao chất lượng đời sống vật chất của người cao tuổi; hoàn thiện chính sách trợ giúp xã hội hướng tới đảm bảo mức sống tối thiểu cho người cao tuổi,...” (Thủ tướng Chính phủ, 2021). Đây là khuôn khổ pháp lý để cải thiện và nâng cao chất lượng cuộc sống của người cao tuổi. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định: “Phát huy trí tuệ, kinh nghiệm sống, lao động, học tập của người cao tuổi trong xã hội, cộng đồng và gia đình”. Tiếp tục xây dựng gia đình kiểu mẫu “ông bà, cha mẹ mẫu mực, con cháu thảo hiền, vợ chồng hòa thuận, anh chị em đoàn kết, thương yêu nhau”. Kính trọng, bảo vệ và chăm sóc người cao tuổi. Bảo trợ, giúp đỡ người cao tuổi gặp khó khăn, cô đơn không nơi nương tựa” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021).

3. Thực trạng công tác chăm sóc người cao tuổi tại tỉnh Quảng Trị

Tính tại thời điểm tháng 10 năm 2021, toàn tỉnh Quảng Trị có “101.525 người cao tuổi (NCT), chiếm khoảng 15,8% tổng dân số, trong đó có 79.144 người từ 60 - 79 tuổi và 22.381 người từ 80 tuổi trở lên” (Ngọc Trang, 2021). Phần lớn người cao tuổi trên địa bàn tỉnh không có lương hưu, thu nhập lại thấp, cùng với việc thực hiện chính sách giảm nghèo, tỉnh Quảng Trị đã hết sức quan

tâm việc thực hiện chính sách, chế độ trợ cấp xã hội đối với người cao tuổi. Đến nay, toàn tỉnh có 18.308 người cao tuổi đang hưởng trợ cấp xã hội tại cộng đồng. Việc thực hiện trợ cấp xã hội hàng tháng đảm bảo đúng thời gian và mức theo quy định. Thực hiện công tác chăm sóc người cao tuổi, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị đã ban hành nhiều nghị định, nghị quyết, quyết định. Trong đó, kế hoạch số 11/KH-UBND ngày 14 tháng 06 năm 2021 về thực hiện chương trình chăm sóc sức khỏe người cao tuổi đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh Quảng Trị đã đặt ra những mục tiêu rất cụ thể cho thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi trên địa bàn tỉnh (Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị, 2021).

Các ngành, các cấp và tổ chức Hội người cao tuổi các cấp trong tỉnh đã quan tâm tuyên truyền, phổ biến đến hội viên người cao tuổi và có khoảng 95% số người cao tuổi được nghiên cứu, học tập Luật Người cao tuổi và các chính sách đối với người cao tuổi. Các huyện, thị xã, thành phố tổ chức 53 lớp tập huấn nâng cao nhận thức cho 5.125 người cao tuổi về những nội dung cơ bản như: Luật Người cao tuổi, Nghị quyết Đại hội V của Hội Người cao tuổi Việt Nam, Điều lệ Hội Người cao tuổi Việt Nam đã được bổ sung sửa đổi; Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội V của Hội Người cao tuổi Việt Nam.

Theo số liệu thống kê của Chi cục Dân số - KHHGD tỉnh, trong 9 tháng đầu năm 2021 toàn tỉnh có 89.869 NCT có thẻ bảo hiểm y tế, chiếm 88,5%. Có 96 xã lập hồ sơ theo dõi sức khỏe NCT; 36.432 NCT được lập hồ sơ theo dõi sức khỏe; có 34.722 NCT được khám sức khỏe định kỳ (ít nhất 1 lần/năm), chiếm 34,2% (Ngọc Trang, 2021).

Các hoạt động thể dục thể thao, vui chơi giải trí cũng được quan tâm và được đông đảo người cao tuổi tham gia tích cực, thường xuyên ở 473 câu lạc bộ, thu hút gần 20.000 người cao tuổi tham gia. Hiện nay các bài tập dưỡng sinh, thức vũ kinh, các môn thể thao như: bóng chuyền hơi, cầu lông, bóng bàn, cờ tướng đang phát triển sâu rộng khắp toàn tỉnh có tác dụng tốt cho rèn luyện sức khỏe phù hợp với người cao tuổi. Tổ chức thi đấu cờ tướng, sáng tác và bình thơ, bóng bàn, cầu lông và bóng chuyền hơi. Câu lạc bộ Thể thao người cao tuổi tỉnh đã tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao cho người cao tuổi như: Tổ chức gặp mặt, giao lưu, thi đấu bóng bàn, cầu lông, cờ tướng, bóng chuyền; tổ chức thi đấu các giải thể thao nội bộ, giao lưu với các Câu lạc bộ trong tỉnh; giải câu lạc bộ thể thao người cao tuổi ở cơ sở; giải Thể thao người cao tuổi toàn tỉnh; tổ chức Liên hoan thơ, nhạc, Hội thi hoa “Mừng Đảng, Mừng Xuân” đã thu hút đông đảo người cao tuổi tham gia với nhiều hình thức phong phú. Đây là các hoạt động thiết thực, có tác dụng động viên tinh thần tạo sự phấn khởi trong hội viên người cao tuổi và quần chúng nhân dân, phục vụ tốt nhiệm vụ chính trị của địa phương. Sở Giao thông vận tải tỉnh Quảng Trị đã chỉ đạo các đơn vị kinh doanh vận tải hành khách bằng đường bộ triển khai thực hiện việc giảm giá vé cho các đối tượng là người cao tuổi; chỉ đạo các đơn vị kinh doanh vận tải tổ chức tập huấn, tuyên truyền cho đội ngũ lái xe, nhân viên phục vụ trên xe hướng dẫn người cao tuổi sử dụng chỗ ngồi ưu tiên, hỗ trợ khi lên, xuống xe và sắp xếp hành lý cho các đối tượng người cao tuổi khi tham gia giao thông đường bộ.

Trong những năm qua, mô hình “Tư vấn và chăm sóc người cao tuổi dựa vào cộng đồng” tại tỉnh Quảng Trị đã mang lại nhiều kết quả thiết thực, góp phần đáng kể vào việc cải thiện sức khỏe thể chất, tinh thần và giúp người cao tuổi sống vui, sống khỏe, sống có ích. Đến tháng 10/2021, mô hình này tiếp tục được duy trì tại 18 xã, phường, thị trấn với 36 câu lạc bộ người giúp người có hơn 1.500 người cao tuổi tham gia sinh hoạt (Ngọc Trang, 2021). Tổ chức thực hiện tốt các phong trào thi đua: “Tuổi cao - Gương sáng”, “Ông bà, cha mẹ mẫu mực, con cháu hiếu thảo”, “Học tập và làm theo tấm gương tư tưởng đạo đức phong cách Hồ Chí Minh”. Phối hợp với các Hội, Đoàn thể thực hiện tốt phong trào toàn dân tham gia bảo vệ an ninh Tổ quốc, phòng chống tội phạm. tham gia tích cực vào công cuộc xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng an ninh tại cơ sở, thực hiện tốt quy chế dân chủ cơ sở, xây dựng Đảng, Chính quyền vững mạnh. Hội viên người cao tuổi các cấp đã tích cực tham gia các hoạt động xã hội, phát huy tiềm năng, trí tuệ, phẩm chất tốt đẹp của mình, thực sự đã có những đóng góp tích cực trong phong trào thi đua ở địa phương như: “Xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư”, “Ông bà, cha mẹ mẫu mực, con cháu hiếu thảo”, “Công tác phòng chống tội phạm, giữ gìn an ninh trật tự” tại cộng đồng. Thông qua các phong trào này, người cao tuổi thực sự trở thành một tấm gương noi được con cháu tôn kính, noi theo. Đến nay có 104/125 xã, phường (chiếm 83,2%) có quỹ chăm sóc người cao tuổi, với trên 40.000 người cao tuổi được hưởng lợi từ Quỹ chăm sóc người cao tuổi. Hoạt động chính của Quỹ chủ yếu vận động các doanh

nh nghiệp, người hảo tâm và cộng đồng để tổ chức thăm hỏi người cao tuổi nghèo, ốm đau, người cao tuổi khó khăn trong các dịp Lễ, Tết Nguyên đán; các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao của người cao tuổi ở địa phương.

Đánh giá về thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi tại Quảng Trị

Về ưu điểm: Nhìn chung, công tác chăm sóc sức khỏe, vật chất, tinh thần và phát huy vai trò của người cao tuổi tiếp tục được quan tâm và thực hiện tốt; chất lượng cuộc sống của người cao tuổi ngày càng được nâng lên; công tác tuyên truyền, tập huấn, kiểm tra giám sát thực hiện chương trình được tăng cường, nên các chính sách đối với người cao tuổi được kịp thời, đảm bảo đúng đối tượng. Tỉnh Quảng Trị đã hết sức quan tâm việc thực hiện chính sách, chế độ trợ cấp xã hội đối với người cao tuổi, việc thực hiện nhận trợ cấp xã hội hàng tháng, chúc thọ, mừng thọ đảm bảo đúng thời gian và mức theo quy định. Từ những kết quả của công tác chăm sóc người cao tuổi trên địa bàn tỉnh Quảng Trị, các địa phương trong cả nước có thể rút ra những bài học kinh nghiệm trong chăm sóc người cao tuổi. Trong đó, việc xây dựng mô hình “Tư vấn và chăm sóc người cao tuổi dựa vào cộng đồng” đã thực sự phát huy được sức mạnh của người cao tuổi, đây đồng thời cũng là một giải pháp hiệu quả trong giải quyết nhiều vấn đề xã hội và đang tạo nên phong trào chăm sóc sức khoẻ rộng rãi cho người cao tuổi tại các địa phương.

Về tồn tại, hạn chế: Công tác tuyên truyền, phổ biến và kiểm tra thực hiện chính sách đối với người cao tuổi còn hạn chế, vẫn tồn tại quan niệm sai lệch về người

cao tuổi. Cơ sở vật chất dành cho người cao tuổi tham gia luyện tập, rèn luyện sức khỏe còn thiếu. Đời sống của người cao tuổi còn gặp rất nhiều khó khăn, nhất là người cao tuổi ở nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa còn phải lao động để kiếm sống, không có lương hưu, trợ cấp bảo trợ xã hội. Việc huy động nguồn đầu tư xã hội hóa cho công tác chăm sóc, nuôi dưỡng người cao tuổi chưa được phát huy hết hiệu quả. Hệ thống bệnh viện, các trung tâm chăm sóc sức khỏe người cao tuổi, hệ thống y tế lão khoa chưa đầy đủ, trang thiết bị còn thiếu thốn, đội ngũ cán bộ chưa đáp ứng nhu cầu để giải quyết các bệnh đặc trưng ở người cao tuổi. Hệ thống an sinh xã hội cũng chưa đáp ứng được nhu cầu của người cao tuổi.

4. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi tại Quảng Trị

4.1. Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền chủ trương của Đảng và pháp luật của Nhà nước về chăm sóc người cao tuổi

Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền các quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với người cao tuổi để nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, gia đình, cộng đồng, xã hội và bản thân người cao tuổi trong các hoạt động chăm sóc và phát huy vai trò người cao tuổi. Nêu gương người cao tuổi tiêu biểu và những tổ chức, cá nhân hoạt động có hiệu quả trong lĩnh vực bảo vệ, chăm sóc, phát huy vai trò người cao tuổi.

Đẩy mạnh truyền thông giáo dục thay đổi hành vi của người dân về quyền, nghĩa vụ, lợi ích của chăm sóc sức khỏe người cao tuổi. Cung cấp đầy đủ, kịp thời các chủ

trương của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước về chăm sóc sức khỏe người cao tuổi trên sóng phát thanh, truyền hình tỉnh; báo Quảng Trị; hệ thống phát thanh tuyến huyện và hệ thống truyền thanh tuyến xã; thôn, khu phố. Mở rộng các hình thức truyền thông hiện đại để cung cấp thông tin, tư vấn về chăm sóc sức khỏe người cao tuổi qua internet, trang tin điện tử của ngành y tế, mạng xã hội, điện thoại di động và các phương tiện truyền tin khác; Chuyển tải các nội dung, tài liệu truyền thông về chăm sóc sức khỏe người cao tuổi từ bản in sang bản điện tử đưa lên mạng internet.

4.2. Nâng cao hiệu quả công tác quản lý Nhà nước đối với chăm sóc người cao tuổi

Quảng Trị cần chỉ đạo các quận, huyện nghiên cứu, phát động phong trào rèn luyện sức khỏe, đồng diễn thể dục dưỡng sinh của người cao tuổi, đưa nội dung này vào ngày hội văn hóa các cấp; huy động hội viên người cao tuổi có trình độ tham gia phổ biến kiến thức, tuyên truyền thông tin về luật pháp, chính sách cho người dân tại trung tâm giáo dục cộng đồng; tạo cơ hội cho người cao tuổi tham gia các cuộc thi, giải thưởng về nghiên cứu khoa học, sáng kiến cải tiến kỹ thuật, phát triển kinh tế.

Để công tác chăm sóc người cao tuổi ngày càng tốt hơn, các cơ quan chức năng có các hình thức khuyến khích, tôn vinh những doanh nghiệp, tổ chức xã hội, cá nhân thực hiện tốt các chính sách hỗ trợ, ưu đãi cho người cao tuổi như giảm vé, phí tham quan di tích lịch sử, văn hóa, bảo tàng, danh lam thắng cảnh, sử dụng phương tiện giao thông; thiết kế, xây dựng các công trình công cộng, chung cư phù hợp với đặc điểm, nhu cầu sử dụng của người cao tuổi.

4.3. Phát huy vai trò của các tổ chức, hội, câu lạc bộ

Phát triển các loại hình Câu lạc bộ, chú trọng tìm nguồn lực tài trợ và sự hỗ trợ của chính quyền để nhân rộng mô hình câu lạc bộ “Liên thế hệ tự giúp nhau”. Quảng Trị cần nhân rộng, mở rộng nhiều mô hình các câu lạc bộ nhằm phát huy vai trò người cao tuổi tại cộng đồng. Bên cạnh đó, cần có những chính sách khuyến khích, cơ chế đầu tư cho các trung tâm chăm sóc người cao tuổi. Tiếp tục đầu tư cho hệ thống y tế lão khoa cả về trang thiết bị y tế cũng như đội ngũ nguồn nhân lực để đáp ứng nhu cầu chăm sóc sức khỏe ngày càng cao của người cao tuổi. Ưu tiên đầu tư nguồn lực nhà nước và huy động nguồn lực xã hội phát triển các cơ sở cung cấp các dịch vụ xã hội cơ bản trong chăm sóc người cao tuổi.

Hệ thống chăm sóc sức khỏe cho người cao tuổi trên thế giới đều dựa vào các dịch vụ tư nhân, để giảm gánh nặng cho nhà nước và xã hội. Vì vậy Việt Nam nói chung và Quảng Trị nói riêng nên học hỏi kinh nghiệm hoạt động và tổ chức các cơ sở chăm sóc người cao tuổi của các nước tiên tiến. Cần tạo điều kiện, khuyến khích các doanh nghiệp tư nhân đầu tư vào các mô hình chăm sóc sức khỏe cho người cao tuổi; tổ chức hội nghị trao đổi kinh nghiệm từ những mô hình thực tế đã có hiệu quả; nêu lên những khó khăn, vướng mắc trong thực hiện xã hội hóa công tác chăm sóc người cao tuổi, làm cơ sở đề xuất, sửa đổi cơ chế chính sách cho phù hợp.

4.4. Đẩy mạnh xã hội hóa công tác chăm sóc người cao tuổi

Người cao tuổi có công lớn trong sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc và

đóng góp nhiều kinh nghiệm của mình cho cộng đồng, gia đình và xã hội trong quá trình xây dựng đất nước. Vì vậy, bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe người cao tuổi như một quyền lợi, nghĩa vụ của mọi người, gia đình, cộng đồng, xã hội, dân tộc. Tiếp tục tri ân những cống hiến to lớn của người cao tuổi, đồng thời khơi dậy lòng tự hào và động viên lớp người đi trước tiếp tục phát huy vai trò của mình đối với gia đình và xã hội, các địa phương cần đánh giá công tác chăm sóc sức khỏe cho người cao tuổi trên địa bàn, nhìn nhận rõ những mặt đã làm được và chưa làm được, những kinh nghiệm trong chăm sóc người cao tuổi tại cộng đồng.

Dù được Đảng và Nhà nước rất quan tâm nhưng điều kiện về tinh thần và vật chất của người cao tuổi còn nhiều khó khăn cần sự chung tay, góp sức của toàn xã hội. Hiện nay đã có những mô hình chăm sóc người cao tuổi thông qua công tác xã hội hóa nhưng chưa nhiều; vẫn còn những rào cản cho việc ra đời và hoạt động của các trung tâm chăm sóc người cao tuổi do cá nhân, tổ chức thành lập. Quảng Trị cũng cần có cơ chế, chính sách thu hút đầu tư của doanh nghiệp, của xã hội trong đầu tư, xây dựng cơ sở vật chất, mua sắm trang thiết bị chăm sóc sức khỏe, phục hồi chức năng cho người cao tuổi; khuyến khích tạo việc làm phù hợp cho người cao tuổi, để người cao tuổi vừa có thu nhập cải thiện đời sống, vừa được chăm sóc y tế khi bệnh tật, ốm đau, bảo đảm chất lượng sống cho người cao tuổi.

4.5. Đào tạo, tập huấn chuyên môn cho người làm công tác chăm sóc sức khỏe người cao tuổi

Tổ chức đào tạo, tập huấn chuyên môn cho người làm công tác chăm sóc sức khỏe

người cao tuổi ở các tuyến: Các bệnh viện tuyến tỉnh, trung tâm y tế huyện, trạm y tế cấp xã; cơ sở chăm sóc sức khỏe. Đội ngũ cung cấp kiến thức kỹ năng tư vấn, hướng dẫn chăm sóc sức khỏe người cao tuổi cán bộ dân số các cấp, cộng tác viên dân số và tình nguyện viên ở cơ sở. Nghiên cứu đưa chương trình và tài liệu đào tạo về lão khoa để đào tạo cho sinh viên Trường Cao Đẳng y của tỉnh.

Tổ chức các lớp tập huấn, hội thảo, hội nghị chuyên đề với các cơ quan báo chí và cán bộ làm công tác truyền thông và thông tin cơ sở để cung cấp thông tin, định hướng nội dung truyền thông ưu tiên, nắm bắt tình hình thực hiện công tác chăm sóc sức khỏe người cao tuổi tại địa phương. Lồng ghép nội dung già hóa dân số, các kiến thức kỹ năng chăm sóc người cao tuổi vào hoạt động của các ban ngành đoàn thể các cấp (UBMT, Hội người cao tuổi, Hội phụ nữ, Đoàn thanh niên, Hội nông dân, Liên đoàn lao động, Hội cựu chiến binh...) để tuyên truyền đến các hội viên và nhân dân thực hiện tốt công tác chăm sóc sức khỏe người cao tuổi.

4.6. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật đối với người cao tuổi

Tăng cường vai trò lãnh đạo và trách nhiệm của các cấp ủy Đảng, Chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân, Hội người cao tuổi, trách nhiệm của người đứng đầu các cơ quan, tổ chức trong việc thực hiện công tác chăm sóc và phát huy vai trò người cao tuổi. Tiếp tục thực hiện hiệu quả các chính sách của Nhà nước, quy định của pháp luật đối với người cao tuổi trên địa bàn đảm bảo tính chính xác, công bằng, minh bạch và hiệu quả.

Chủ động rà soát nắm chắc tình hình người cao tuổi về đời sống, người cao tuổi trong diện hưởng các chính sách bảo trợ xã hội, phối hợp tổ chức tốt việc chúc thọ, mừng thọ cho người cao tuổi, thăm hỏi tặng quà người cao tuổi trong dịp tết Nguyên đán, dịp 1/10 và Tháng hành động vì người cao tuổi Việt Nam. Quản lý Quỹ chặt chẽ, hiệu quả, tạo điều kiện chăm sóc tốt hơn cho người cao tuổi và hỗ trợ một phần cho hoạt động của Hội người cao tuổi.

4.7. Phát huy tính tích cực, chủ động của người cao tuổi

Đảm bảo giấc ngủ ngon; đảm bảo chế độ ăn uống, sinh hoạt điều độ, kết hợp với chế độ điều trị phù hợp với đặc điểm bệnh lý của người cao tuổi; hạn chế dùng bia rượu và chất kích thích; tập thể dục thường xuyên phù hợp sức khỏe và việc vận động của mình; luôn giữ tinh thần thoải mái; đọc sách báo, xem ti vi mỗi ngày để hạn chế giảm trí nhớ; cần đến các cơ sở Y tế để thăm khám sức khỏe định kỳ 1- 2 lần/năm. Tiếp tục có những chính sách khuyến khích sự tham gia đóng góp công sức, trí tuệ của người cao tuổi vào các hoạt động kinh tế - xã hội và giáo dục thế hệ trẻ, góp phần xây dựng đất nước ngày càng vững mạnh hơn.

Tiếp tục động viên phát huy vai trò người cao tuổi trong phát triển kinh tế, giảm nghèo làm giàu hợp pháp, tham gia khuyến học, khuyến tài, xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong sạch vững mạnh, tích cực tham gia phòng chống tham nhũng, đấu tranh phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

5. Kết luận

Như vậy, công tác chăm sóc người cao tuổi luôn được tỉnh Quảng Trị quan tâm và chỉ đạo thực hiện. Việc thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi ở Quảng Trị đã ghi nhận những kết quả tích cực, tuy nhiên, vẫn còn nhiều khó khăn, hạn chế trong quá trình thực hiện. Vì vậy, trong thời gian đến, để nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách chăm sóc người cao tuổi, Quảng Trị cần quán triệt các giải pháp: Nâng cao hiệu quả công tác thông tin, tuyên truyền chủ trương của Đảng và pháp luật của Nhà nước về chăm sóc người cao tuổi. Nâng cao hiệu quả công tác quản lý Nhà nước đối với chăm sóc người cao tuổi. Nâng cao hiệu quả hoạt động của các tổ chức, hội, câu lạc bộ. Đẩy mạnh xã hội hóa công tác chăm sóc người cao tuổi. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật đối với người cao tuổi. Phát huy tính tích cực, chủ động của người cao tuổi.

Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb. Chính trị Quốc gia sự thật, Hà Nội.
2. Quốc hội. (2009). *Luật Người cao tuổi*. <https://thuvienphapluat.vn>.
3. Nguyễn Trí Thanh (2021), *Chung tay chăm sóc và phát huy vai trò của người cao tuổi*, <http://baoquangtri.vn/Xa-hoi/modid/420/ItemID/161577/title/Chung-tay-cham-soc-va-phat-huy-vai-tro-nguoi-cao-tuoi>. Cập nhật ngày 11/10/2021.
4. Thủ tướng Chính phủ (2021), *Quyết định Số: 2156/QĐ-TTg ngày 21/12/2021 về phê duyệt chương trình hành động quốc gia về người cao tuổi giai đoạn 2021-2030*, Hà Nội.
5. Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị (2021), *Kế hoạch số 11/KH-UBND ngày 14 tháng 06 năm 2021 về thực hiện chương trình chăm sóc sức khỏe người cao tuổi đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh Quảng Trị*, Quảng Trị.